

“IP and Sports: Ready, Set, Innovate!”

Az idei Szellemi Tulajdon Világnapja témája, a *"IP és sport: Készülj fel, rajtolj, újíts!"* hangsúlyozza, hogy a szellemi tulajdonjogok nemcsak a sporttechnológiai innovációt befolyásolják, hanem a márkaépítést/rajongói bevonást, a sportolók növekvő gazdasági értékét alkotóként és vállalkozóként egyaránt. Ebben a fejlődő ökoszisztémában a sport és a populáris kultúra metszéspontja fontos jogi kérdéseket vet fel a kreatív elemek védelmével és használatával kapcsolatban.

Ennek az átalakulásnak az egyik leglátványosabb megnyilvánulása, hogy a sportolók egyre inkább védik nevüket, képmásaikat/hangjukat, sőt gesztusaikat is a szellemi tulajdonjogok alatt. Különösen a gólünneplések egyre inkább jellegzetes, kereskedelmi kihasználásra alkalmas jelekké váltak.

Figyelemre méltó példa erre a francia labdarúgó, Kylian Mbappé, aki több - jelenleg összesen 18 db - európai uniós védjeggyel rendelkezik, ezek között megtalálható a jellegzetes gólünneplését ábrázoló védjegy is. Az Európai Unió Szellemi Tulajdonjogi Hivatala ("EUIPO") előtti védjegyeinek oltalma egyebek mellett kozmetikai termékekre, ruházati cikkekre terjed ki.

K Y L I A N
M B A P P É

Hasonlóképpen, az angol labdarúgó, Cole Palmer is számos védjeggyel rendelkezik az EUIPO-ban. Addig, amíg Kylian Mbappé védjegyeinek bejelentője és egyben jogosultja maga Mbappé, Cole Palmer valamennyi védjegyét saját cége, a Palmer Management Limited jelentette be és tulajdonolja. Palmer eddig 8 db érvényes európai védjeggyel rendelkezik, melyek az áruk széles skálájára állnak oltalom alatt. Palmer védjegyei – Mbappéhoz hasonlóan – is változatos típusúak, pl. találhatunk köztük szóvédjegyeket, ábrás védjegyeket, mozgásvédjegyeket és az arcképét ábrázoló védjegyet is.

Ezek a fejlemények azt mutatják, hogy a sportolók már nem csupán a pályán szereplők, hanem aktív jogtulajdonosok is, akik hozzájárulnak a sportipar kereskedelmi sikereihez és innovációjához. Ebben a kontextusban a szellemi tulajdonjogok kulcsfontosságú eszközökként működnek, lehetővé téve a sportolók számára, hogy sportidentitásuk elemeit értékes, immateriális vagyontárgyakká alakítsák.

Ugyanakkor a sport és a globális szórakoztatóipar közötti növekvő együttműködés összetett jogi kérdéseket vet fel. Ismert irodalmi vagy audiovizuális művekből származó elemek, mint például becenevek, gesztusok vagy vizuális utalások használata jól mutatja, mennyire mélyen hatolt be a popkultúra a sport világába.

Ebben a tekintetben figyelemre méltó a török sajtóban megjelent legutóbbi hír, amely szerint a Warner Bros. pert indított a Fenerbahçe futballistája, Kerem Aktürkoğlu ellen, amiért a pályán és a közösségi médiában a "Harry Potter" becenevet használta, valamint egy gólünneplése állítólag a J.K. Rowling által létrehozott fiktív szereplőkre utalt. Ezek a fejlemények újranyitották a vitát arról, hogy milyen a viszony a popkultúrában terjedő irodalmi és filmes alkotásokból származó elemek használata és a szerzői jog és a védjegy jog között.

A Harry Potter univerzum, amely az állítólagos vita középpontjában áll, a szerzői jog és a védjegy jog kombinációjával védett. A török szerzői jogi törvény – hasonlóan a magyar törvény rendelkezéseivel – értelmében a védelem nemcsak a mű egészére vonatkozik, hanem a mű felismerhető elemeire, karaktereinek elnevezésére is. Ebben az összefüggésben a szerzői jogsértés nemcsak egy egész mű reprodukciójából adódhat, hanem felismerhető elemek, például karakters vonások, jelmezek vagy más azonosító elemek jogosulatlan használata miatt is. Ezzel párhuzamosan a könyvsorozatban szereplő kulcsfontosságú kifejezések és jelek – mint például a "Harry Potter" vagy a "Roxfort" – szintén védjegyként állnak.

Harry Potter

Pontosan ezt ünnepli a Szellemi Tulajdon Világnapja: azt a kreativitást, amely formálja, hogyan élünk, dolgozunk és igen, hogyan játszunk. 2026-ban, miközben visszagondolunk a téli olimpiára és készülünk a FIFA világbajnokság és a Nemzetközösségi Játékok globális látványosságaira, a sport és a szellemi tulajdon közötti kapcsolat egyre tapinthatóbbá válik. Ezek az események, versenyek olyanok, amelyek a tiszta elszántságot mutatják be, és amely eseményeket milliárdok nézik. Milliárdok látják az ikonikus sportolók védett vagy a jövőben majd védelemre bejelentett, csak rájuk jellemző ünneplő gesztusait, mozdulatait.

Ha a Szellemi Tulajdon Világnapja azt ünnepli, hogy mire képes az elme, akkor a sport az egyik legizgalmasabb játéktérület. És mint minden nagyszerű játékban, minden valahol egyszerűben történik.

(Folytatás következik).

Szép Erika
védjegy tanácsadó